

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 флоринти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнике у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 10.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожкић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

О преустројењу вар. општинског закона у Граници.

Од М. Ивића.

(Наставак.)

§ 14. није добро стилизиран, јер требало би казати, да бирачи општинаре, а ови варошке претставнике бирају, као што је то досад упражњавано.

У § 14. налазимо оне прастаре појмове о сталежима, по којима се они, који поглавито државне терете носе, код сваке прилике назад се стављају. Исто тако не треба никакво величину порезне суме назначити, од које зависи право бирања, већ начелно одредити, да сваки онај то право има да ужива, који ма коју год суму пореза плаћа и не зависан је у грађанском свом стању.

Код § 20. имамо приметити, да право бирања неби ваљало онима дати, који са својим властитим имањем по закону располагати не могу. Бирање заступника општинских или других каквих једно је од најдрагоценијих права, које сваки грађанин ужива. А како можемо од онога очекивати, да ће он то право разборито и у општу корист вршити, који је малолетан, дакле неразвијене душевне способности, или под курателом, дакле такође душевно неспособан? Истина, такве заступају старатељи, али у томе случају избор није изражај мњења оних, у којих име ово право се врши. Боље би било, као што је у граничарском закону прописано, да сваки лично право бирања има, који је навршио осамнаесту годину. Од таквих се може очекивати, да ће то право по својој савести вршити.

Друго је што се жена тиче, које њихови мужеви или пуномоћници заступају. Ове имају толико увиђења упутити пуномоћнике да по њиховој вољи у њихово име то право врше.

Ни разделење изборних тела у три гомиле, и то по износу плаћања пореза, не види нам се, да је са свим праведно, као што то није у опште ни заступање по начелу иметка. Али почем је речени варошки закон на том основу израђен, то засада пропустимо о томе посебно говорити, и само ћемо приметити, да поседници великих добара, трговина или другог великог радничког подuzeћа, којих је на броју у нас врло мало, с тиме одвише и неприродно велики уплив на заступништво вароши уживају, јер ови сами за се трећи део заступника бирају.

Код § 35. имамо да приметимо, да би најбоље било, кад би варошко заступништво имало право, у изборне округе варош да подели, јер овоме наравно најбоље су месне околности познате.

У интересу достојанства грађанског пак желимо, да се § 39. друга тачка, измени, и да се градоначелник сам са органима магистрата одговорним учине, да се мир и поредак при изборима одржи. Дакле да не буде на тај посао командован један од штапсофицира са стране.

§ 47. говори узастопце о наименованим, а не о изабраним варошким заступницима, што нам се види да је погрешно написано.

§ 48. даје бригади уопште врло велики уплив на избор варошких претставника, услед чега би се могло догодити, да нам власт сама варошке претставнике наименује, и ако неби за то довољна узрока било. Да ставимо тај случај, да политична начела изабраног претставника бригади нису повољна, то она таквог претставника не мора потврдити, премда би исти можда по варош и најбољи био, који ни у политичком погледу по државу опасан већ с тога бити не може, почем је политика из рада општине ис-

кључена. По нашем мњењу имало би само војно министарство те претставнике потврдити или нов избор из законитих узрока наредити, у толико више, у колико из искуства знамо, да локални достојанственици кадгод и субјективно у овим стварима решавати могу.

У § 52. наведени су узроци, са којих избрани општинар те почасне службе одрећи се може. И ако делимо мњење, да силом натерани општинари по општинину нису од велике користи, и с тога да би добро било, да се сваки избрани може одрећи тог звања, то због познате немарљивости наших људи за општи рад морамо при наредби закона остати, па додајемо да би из тога узрока требало варедити, да онај који је кроз шест година вршио звање општинара само да идућих шест година од тога буде ослобођен.

О § 57. мислимо да би добро било, кад би се на свако општинско већање такође и сви заменици позвали, те ако би се и кадкад догодило, да сви општинари на већање дођу, у ком би случају заменици излишни били, то нам се бар неби могло лако догодити, да се већања предузети не могу с тога, што општинара на броју нема, а заменици позвани нису.

Што се тиче заменика градоначелнику, о чему говори § 58., то мислимо, да самосталност општине зактева, да варошки претставници по реду буду у наравном делокругу општинском заменици градоначелника, а у пренешеном делокругу први судица. Тиме би се избегло, да нам неби виша власт, ма и само привремено начелника вароши поставила. Извесно је, да од грађана избрани претставници интересе вароши боље познавају, па су вренији да жељи варошана одговоре.

(Свршиће се.)

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Држимо да нам је у дужности и да изражавамо мњење свију наших суграђана, кад посветимо неколко захвалних речи успомени врлога мужа, који се у више прилика као наклоњен нашој вароши показао и много томе допринео, да је наша општина месареку пустару добила. Генерал Гедеон витез Заставниковић преминуо је у Бечу на божић у вече после дужег и тешкога боловања од суше у најлепше доба живота, тек четрдесет и четири године стар. Он је у последње време био наместник ратног министра а пре луковник сдуинске граничарске регименте, и свуда је стекао добар глас и као човек и као војник. Који га ближе познаваху тврде, да је он био човек напредњачких начела и одвећ љубезан. Остала је иза њега тужна удовица и четири нејаке деце. Лака му земљица!

— У Четвртак држана је седница општинског већа, којој је присуствовао г. генерал барон Кшиж. Ми ћемо у идућем листу донети извештај о тој седници по деловодном протоколу, јер сами писмо могли бити у седници.

— Пратећи у овом листу цео рад црквене општине досад, накнадно јављамо, да су избори у Четвртак 2. Јан. почели за црквену скупштину, и трећи дан, јуче у Суботу завршени. Од 446 бирача дали су 222 гласове своје. Избор је у највећем поретку и тишини свршиван, само би желели били, да је већ саучестија при бирању било, јер једва је половина дала гласове. — 3. Јануара у седници својој црквена је општина рекурсе на начелништво местне власти послала, у ком законитост досадашњег целог рада њеног у смотрењу избора доказује. Овај ће вишој власти на то послан бити. Јуче после подне саопштен је црк. општини телеграм државног војеног министарства, које наређује, да при решењу генералкоманде остати се има. Услед овога одложено је свако деловање црквене општине до даљег решења. Желили би да већ једаред те по себи маловажне сметње и различно толковање закона престале, како би се већ једном важни општине црквене рад започети могао. *

— Распоред свето-савске беседе дат је у штампу. С беседом скоп-

чана је по обичају игранка и лутрија, а распоред показује девет парчади: „Песма светом Сави;“ 2. „Говор г. Милашиновића „о важно-св. Савске светковине;“ 3. „Смрт мајке Југовића,“ народна песма. 4. „Српкиња сам;“ 5. „Смеша народних песама,“ трећа збирка; 6. „Српска молитва,“ од Ј. Јовановића; 7. „А гди бис писњи створжена,“ од А. Хејдука, и „Кад прво сунце,“ од Ј. Јовановића; 8. „На св. Саву,“ декламација; 9. „Песма на дан св. Саве,“ од Ј. Сундечића. Чист приход, као што је познато, намењен је овдашњим сиромашним ученицима, с тога се сваки умољава, да добровољне поклоне на г. Димитрија Младена управи.

— Господа Петраћи Петровић, грађанин сарајевски и Рагиб-ефендија, путујући у Цариград дошли су данас из Сарајева. Они носе закључења последњег вилајетског сабора Порти на потврђење.

— Јавили смо читаоцима као извесно, да ће се Фебруара месеца генерал-команда наша из Темишвара преместити у Варадин. Већ је био аркив и друге канцеларијске ствари пренешени, шта више и сами неки званичници кренуше се на пут Варадина — начелник одељења г. потпуковник Карл дошао је с фамилијом овамо узпут посетивши брата свога — кад их стиже заповест да се врате у Темишвар, почем ће ту до даље наредбе остати са стањем генерал-команда. Говоре, да то стоји у свези с тиме, што ће се град Темишвар сад за ратно стање приправити. За командујућег генерала веле да ће доћи у Темишвар подмаршал Јован Филиповић, пређашњи губернатор Далмације и брат негдашњег земунског бригадира барона Јосифа Филиновића.

— Из Београда нам јављају не пријатну вест, да је од нове године престала излазити књижевни и забавни лист „Вила.“ Узрок њезином престанку је недовољан број предбројника. Туга обузима пријатеља просветног напредка народа, кад види да овакав посеве ваљан и изредан лист није се могао одржати, а при том вашарске журналистичке шпекулације показују десет и више година свога штетнога постојања.

— Из горњ. Карловца пишу нам под 24. пр. м. ово: „Наше вар. заступништво одлучило је у својој задњој седници, да пошљу поздрављају-

ћу депутацију дефинитивно наименованом бану барону Левину Рауху. Чланови депутације беху г.г. градоначелник Обрадовић, Фрањо Тирк, Коста Барако, др. Шимунић и др. Павел Дражић. Бан је депутацију лепо примио, рекавши јој, да му је мило заступнике града Карловца пред собом видети, да се је увек за благостање домовине бринуо. Нека се заступништво овога града, рече међ осталим, у сваком случају на њега обрати, па ће видети, шта бан урадити може! Још рече да он сваку опозицију одобрава, дакле то ни Карловчанима не замераво, само иста на законом пољу има бити и да не смера на раслаб земље. Ову депутацију нашег заступништва већи део овдашњих становника не одобрава, и као што смо разумети могли, спрема се против тога нека демонстрација, по која је из непознатих нам узрока изостала.

Читамо у вашем вредноме листу рад тамошњег црквеног одбора на заведењу новог црквеношколског устава. Код вас тај посао одвећ логано иде, и мора, да се господа одборници држе немачке пословице „Gut Ding braucht Weile.“ Но колико то код вас дуже траје, толико је наш одбор исти посао одвећ брзо свршио. Наравно му је добро дошло, што стара правила овдашње општине у знатним стварима прилично се са новим уставом слажу.

Главна скупштина изабра за одборнике господу пароха Беговића, Шандора Мусулина, Косту Барака, Славнића, Костића, др. Јовановића и Миличевића, који имадоше стара правила са новим законима у склад довести и главној га скупштини претреса ради поднети, која га је с малом променом и примила и конзисторији на потврђење послала.

Далеко би се упустили, кад би појединости овдашњег устројства црквене општине овде изнели. У главноме само толико, да је одбор на то ишао, да граничарима наше околине, који у ову парохију спадају, и пензионирцима утицај на располагање имаовинама овдашње општине предупреди, и то на тај начин, што је закључио, да у црквеном одбору увек морају бити две трећине оних лица, који овде станују и јурисдикцији овога града подлеже. Ово је са свим праведан закључак, почем остала лица само би права уживала а дужности неби у стању били да врше. Уз то би могла општина временом чрез њих мајоризирана бити при своме располагању. Свештеника су само као члана одбора припо-

знали, но о кључу благајне и другим подобним одређењима наведеног закона не примише у наш устав. Свештеник, истина, треба да је у одбору, који ће потпомагати својим искуством и знањем у црквено школским стварима, но да се он меша у економске послове општине, то, рекли би, није од потребе.

Задњих дана беше Лука Петровић наименован од Папе за бискупа од Грчке и Калидона (in partibus) и тим поводом дадоше му Загребчани бакладу у очи римске нове године, но не буде му суђено, ову част дуго да ужива, јер је још исту ноћ напрасно умро. На његовом спроводу, говоре, да са свим мало беше отмена света и госпоштине. На дан погребна обрете се два овдашња грађана с молбом на православно општину, да се и у нашој цркви звони за време погребна Луке Петровића, па хтедоше за то да плате таксу; но наша је општина то одбила, јер и тако није друге намере било, него само повода имати, нашу општину у повинама претресивати. Сваком је познат био покојни каноник по његовом понашању на сабору и његово једнострано станиште у народним делима.

Кардинал Хаулик пре више година оставио је 12.000 форината с том наредбом, да се отуда интерес сваке године о новом лету подели овдашњој сиротињи, и то без разлике вероисповеди. Свештеници од хришћански закона као и јеврејски рабинер беху позвати да даду списак своје сиротиње. Но свештеник јеврејски даде изјаву, да у њих потребите сиротиње нема, јер, као што вели, није рад да његови примају потпоре од те стране. Тако скрупулозни небеху допови, што ових дана поробише нашу цркву у Загребу, по срећом само четрнаест форината однесоше, јер више није било у орману.

Држим да ће за данас доста бити, и другом ћу вам приликом послати постанак и данашње стање овдашње православне општине, да виде ваши суграђани с каквим тегобама и неприликама је овдашња општина имала да се бори док је до овог стања дошла. Нека им служи за пример, како се сваки поједини има за цркву и школу заузети, ако хоће да му браћа морално напредују.

Σ.

— У Новом Саду спремају се странке за рестаурациони избор. Као што из поу далог извора чујемо, Милетићева странка највише изгледа

има да продре са својим кандидатима. На ново лето скупио се силан свет пред станом Милетићевим, да му честита нову годину, и почем овај није могао сваког појединце примити, толико их је било, то су послали депутацију, која му је честитала ново лето у име осталих. „Застава“ пише из Новог Сада: „Поред свега протеста министарство је наложило, да се и они у бираче за рестаурацију у Новоме Саду узму, који нису Новосађани, него саме земље или куће у Новоме Саду имају. Ми смо већ једанпут казали, да то нигде у Угарској није било, до само у Сомбору, па сад у Новоме Саду, јер влада хоће у силу Бога да истера неспреку већину. Но да видите, којим се сретствима још служи. Јуче је тако названи капетан, кога је комесар поставио, сам у персони, са агентом мађ. владе Мајерфијом, на четир коња, на варошки коли отишао у Јарак, од којих више њи земље овде имају, понесавши пуну двојку, да доведе Јарчане на бирачки попис, и ови је више њи данас заиста дошло. Шта све није влади слободно, кад је Србима напротив! Исти је октроисани капетан на наш Божић одмах с вечера патроле по вароши наредио, и то латове на коњима; где су кога Србина на улици певати чули, то су забрањивали; „капетан“ је командовао патроле из каване једне, а после девет сати из неког другог места, које се без зазора не спомиње. У кавани је забрањивао циганима српске песме свирати, но заповедао је, да се „чардаш“ свира. С њиме је за столом била и позната несретна компанија неколицине Србаља, која је са Мајерфијом непрестано у одлуци, и која све плетке денунцијације кује. Све тако изгледа, да се силом „провоцира“, не били се ексцес догодио, да се све строжије мере оправдају, и одуговече, но Срби свесни не дају се из такта свога извести.“

— Гроф Андраши покренуо је мисао, да се промене назив регименти по областима са који су састављене, јер баш у угарских регимента има имена свију династија из Немачке, и имена највећих непријатеља мађарских, као што су, вели, имена цара руског и бившег бана Јелачића.

— Хрватски отсек у заједничком угарском министарству финансије отпочео је своје послове. Начелник одељења је Мариновић. Све наредбе које се тичу Хрватске и Славоније,

састављају се с једне стране на хрватском с друге стране на мађарском језику. Под то одељење, које је у министарству броја шеснаестог, потпадају од неколико дана посредно и сва армицарска надлежательства у Срему, а непосредно потчињена су загребачкој финансијској дирекцији.

— Један Енглез добио је од министарства допуштење да гради кроз крајину жељезницу и то од Барча преко Сисека на Нови, па да је свеже са пругом, која би ишла кроз подоље преко Книна у Сплет.

— Конференција одпочела се прошле Суботе, као што је јављено, у Паризу. Но слабо што јављају новине о њезином раду, и оно мало што доносе, није извесно. Говори се, да су посланици дали реч, да о раду конференције ништа не пусте у јавност, док нису свој посао свршили.

— Турека се спрема озбиљно за рат. Непрестано се шиљу топови и цебана у Тесалију на међу грчку, и за паре се стара, јер је оправила Садикнашу у Париз с налогом, да тамо чини зајам за случај рата. Међутим старају се странке турске, да раснаљују фанатизам мусломана. Младотурска странка онако је исто у томе делателна као и старо-турска, од којих је ово дана један имам у цариградској султан-бајазитској џамији придиковао рат против Ђаура и да треба изгинути за веру мухамедову, а султана, који Ђаурима држи страну, ваља убити. Хоћа је затворец, али духови јако су узрујани. Пре неки дан чуло се овде из Београда за атентат на султана, што се није обистинило.

— Претседник северо-американске републике Џонсен прогласио је општу амнестију за све оне, које су били саучесници у последњем рату против републике.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч, 4. Јануара. (Телеграм.) Шеница у Бечу: мархедска 88-фунт. по 4.90; шенице у Буру: бачка 85-фунт. (за готово) 85/89-фунт. по 4.30, бачка 85-фунт. по 4.20, 85/89-фунт. 4.25, перјамошка 87-фунт. по 4.70—75, тиска 86/89-фунт. по 4.60. — Ражи у Бечу: словачке 80-фунт. по 3.60, мађарске 82-фунт. 3.60. — Мађарске воби (транвиј) 45-фунт. 1.88, 80-фунт. 2.18. — Промет у шеници беше 40.000 мерова.

Стање воде Саве.

Код Земунa:

- У Четвртак 2. Јануара: 9 ст. 0 пал. над нул. Суво.
 Петак 3. Јануара: 8 ст. 8 пал. над нул. Суво.
 Субота 4. Јануара: 8 ст. 8 пал. над нул. Суво.

Код Митровице:

- У Четвртак 2. Јануара: 8 ст. 6 пал. над нул. Суво.
 Петак 3. Јануара: 4 ст. 6 пал. над нул. Мутно.
 Субота 4. Јануара: 7 ст. 6 пал. над нул. Суво.

Код Сиска:

- У Четвртак 2. Јануара: 5 ст. 3 пал. над нул. Мутно.
 Петак 3. Јануара: 4 ст. 6 пал. над нул. Мутно.
 Субота 4. Јануара: 4 ст. 4 пал. над нул. Мутно.

М Земун. 4. Јануара. Зима је наступила код нас јака и строга. Још од божића је стегнула, а од јуче дува јак источни ветар, услед тога је спала температура на 6 гради ладноће при мутном времену, које снег предсказује.

Ове недеље само су две са храном натоварене лађе прошле Савоуште за Сисак: лађа Карла Лунка са 7500 мерова кукуруза и лађа Антона Балоба са 8537 мерова шенице.

Београд. 2. Јануара. (о. д.) Уђосмо у нову годину. У то време закључују се рачуни годишњи, те сваки има преглед пред собом, који му казује, каква му беше радња у прошлој години. За нас Србе остаће 1868. година значајна у историји, која је сав српски народ у црно завела. И трговина беше потресана том страховитом катастрофом, но богу хвала и свесноме народу, нигде не беше јаван поредак поремећен, те се и радње опет развише после неке стагнације.

Дућанијама беше прошла средња година, но по трговину са земаљским производима осим две три врете робе, на којима се добило била је лоша. Највећа неприлика је снашла

трговце, који радише са шљивама. Тај је производ ове године јако квару изложен, и на њему су трговци доста штете имали, а извесно се још не зна за узрок тој каламности, да ли јој је узрок од природе, или рђава манипулације. Ово је штетно и по народну продукцију уопште, јер је кадро да компромитује један од најважнијих земаљских производа, који се почео радо узимати и добро плаћати по страним пијацама.

Прошла година остаће значајна по нашу трговину и због великог износа хране из Србије у почетку године, и ако је то само услед ванредне потребе на западу Европе било. Но одкад је нова храна, слабо има рада. Сад нико и не пита за наше жито, но при свем том довуку из Аустрије сила брашна за хлеб, као да је у нас највећа глад. Није ли то жалостан знак по нашу вредноћу. Брашно за хлеб доносити из Темишвара жељезницом до Базијаша, а оданде водом у Београд. Толики трошак подноси унос хлебна брашна у Србији, а многи наши сељаци хране стоку са житом!

Читали сте у овдашњим новинама о Турчину трговцу, који овамо дошао са робљем, да га прода, што му не допустише. Робкиње тражише српску заштиту, коју и получише на штету Турчину. Овај случај показује, како Турци поњају стање Србије, кад се усуђују овамо довести робље пазара ради.

С. Гор. Карловац. 24. Децем. Грађење жељезнице од Карловца до Ријеке опет је одложено ad calendar gnaecas, и то с тога, што угарско министарство вели, да нема ни паре

расположених новаца за ту цел. Но међутим има довољно новаца у господина Лоњаја за друге мало знатне пруге у Маџарској, као што су н. п. Хатван-Мишколц и друге њојзи сличне. Доиста томе се морамо чудити, и не можемо тај наведени узрок за доста важан сматрати, већ морамо томе други повод тражити. Нису то локални интереси, који зактевају да се што пре гради карловачко-речка жељезница, него баш најважнији по целу аустријску државу, што ће можда скоро време доказати.

Недостак у вагонима и не довољан простор сисачког колодвора још једнако су повод тужбе, што се чују од стране трговаца. То као и прекомерна скупа надница од које се сваки трговац клонити мора, узрок је што је трговина тако мртва. Као што чујем, равнатељство јужног жељезничког друштва определило је два милиона форината на набављење вагона. Да бог да, да буде истина!

О самој трговини немам шта важнога писати. Нека се живост очекивала поводом тим, што је пре куре злата и сребра почео скочити. Задњих дана мало назадује. Данас стоји дукат ф. 5.64, сребро 116 $\frac{1}{4}$ %, но сумњамо, да ће по постојећим политичким околностима на овој нивини остати.

Кише имадосмо по са свим меканој зими и сувине. Сава и Купа беху надошле преко четири хвата и прелише јаралуге. Једног дана мораде се и влак идући одавде у Сисакнатраг вратити, почем је вода разорила долму, на три четвртине часа одавде. Но сад је време мало стегло; држи се између 1-7 гради (топлоте?).

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	30.	31.	1.	2.	3.	4.
	Децембра.		Јануара.			
Дукат цесарски	5.69	5.68	5.67 $\frac{1}{2}$	5.69	5.69	5.69
Сребро	117.75	117.50	117.65	117.75	117.75	117.90
5% металици	60.40	60.80	60.65	60.—	60.20	60.80
Ови с кам. мај—новем	60.40	60.80	60.65	—	65.—	—
5% народни вајам	65.25	65.30	65.15	65.—	—	65.30
Акције народне банке	683.—	687.—	687.—	683.—	683.—	688.—
кред. завода	249.30	253.30	252.80	248.20	250.50	253.30
Ловови 1860. године	92.20	92.80	92.50	91.50	91.60	92.50
Лондон	119.90	119.70	119.75	120.25	120.25	120.10

Пловидба местне лађе до 21. Јануара.

- Из Земунa у Београд, у 8 сахата у јутру.
 Из Београда у Земун, у 8 и по сахата у јутру.
 Из Земунa у Београд и Панчево, у 9 сахата у јутру.
 Из Панчева у Београд и Земун, у 12 сахата у подне.
 Из Земунa у Београд, у 3 сахата после подне.
 Из Београда у Земун, у 3 и по сахата после подне.

ОПШТА РУБРИКА.

Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овом рубриком.

Одбрана.

Ако је ико то сам ваиста ја мислио, да ћу се са мојим досадашњим понашањем сахранити од отровнога перета свеопштег нападача, али бадава, ево и мене постиже у последњем поштованом „Гласнику“ та судба, којој толико и толико поштени

људи подлећи мораше, но знајте г. Дописниче, да ме је то више обрадовало, него ли растужило, јер ми том приликом отворите поље, на којем могу доказати, да нисте правац погодили, као што га и до данас непогађаете, али и то знајте да не налазим ва вредно у овој мојој одбрани повати вас да са частним — именом на среду изађете, а зашто? зато моја г. Нападачи — јер се тица по перју познаје, а зна осим мене и васцела варош, из које је познате дупље излетила, него ћу сво одмах да пређем к мојој одбрани.

Ви г. Нападачу замерате мени и чудите се, да сам се ја за г. Пајићем повео, о! сажалујем вас, да ме за тако дуго време још познали нисте, и на то вам врсто одговарам, да ни с опростењем — — та ја ћу вам са сведоцима доказати да сам напротив ја г. Пајића с још неколико чиновника поввао и у магистрат отишао. Друга је с опростењем — — та, да смо ми генерал-команди телеграфирани, ми смо се само градоначелнику жалили, а он је даље пословао; — а што велите, да је кроз тај поступак аутономија, која је тек стечена, ос-

кверљена, и на то вам одговарам, да сте ви и вама подобни криви, који кад аутономију у руке добијете, онако поступасте, као Циганин, кад је царство добио, па је прво свог оца обесити дао, ви исти показасте да нисте за самоуправу, док сте закон тако наопако толковали и људе ни криве ни дужне своји свети грађански права лишили, то неби никакав деспота учинио, то је повод свима распрама, и ако до какве истраге дође, некривите Пајића, него вашу незрелост за самоуправу, пакост и себичност. А што ми се пребације да се нисам на конвентурију (која још ни устројена није) обратио, велим ово да ми нико замерити неће, ако ја као стари војник моје право пре од сабље него од камшица тражим.

Даље и ту би вам хтео доказати да нисте зрели за самоуправу, кад у припреме неузимате, да би се могло, што закон неукрађује удовољство, а то је следеће: Ви врло добро знате, да одде у месту има неколико жена, које су досада највеће поресе, како државне, тако исто и грађанске плаћале, а и код следећег поповског пореза јамачно нећеду поштеђене бити, него ћеду опет највише плаћати. § 13. истина жене искључује од изборног реда, али неукрађује да њихови мужевни заступати несмеду, а по грађанском закону жене, зашто је неби могао и код православне црквено-школске општине заступати? Из свега поступка морао би човек на неповољну мисао доћи, да исти, који том ставом пођоше, на то иду, да све с пута уклоне, како би по мутној води ловити могли.

Напоследку г. Дописнице што се тиче 1848. године то сте могли изоставити, ја се нисам никада фалио, нити од Земунаца, а још мање од клике какве награде тражио, држава ме је одликовала, а погледом знаће уважити, но садашња генерација требала би да ми бар толико права уживати даде, колико мој кочијаш Лаза Ребус и баштован Спиридон Стефановић уживају, јер они имаду права бирати и избрани бити, а ја немам.

Оволико за сада од

Мајора Пере.

Штовани г. уреднице!

„Ко љубав и пријатељство никуда тражио није хиљаду пута сиромашнији је но онај, које већ обоје изгубио.“ Истиност и важност пареке те с моје стране потпуно се одобрава; с тога Вас учтиво молим г. уреднице! допустите, да путем цењеног „Гласника“ управим неколико речи онемо, кога се тиче.

За ово кратко време, откако се у Земуну бавим добих од једне и исте особе (судећи по рукопису) четири писма али без потписа. Истина сва четири писма изјављују ми осећаје искреног пријатељства и пуна су лених савета и пуних опомена; но ја држим да се то изјављивање може и другим начином догађати, а не само писањем непотписаних писма; и с тога се усуђујем том незнамом пријатељу, што тако јако списходи, те маленост моју са пријатељским осећајима, саветима и опоменама обасипа, своју истину и озбиљну молбу изрећи: да ми се у будуће, ако ме с писмом посетити мисли, са потписом свог часног имена јави, јер понуђено склапање пријатељства примам само од оних особа, који ми се без маске јављају; а на савете и опомене таквих људи, што ми за све о чему говорим и саветују и својим именом не јамче, нимало важности не полажем!

Да, незнани брате, име на среду; а у противном случају поштеди ме са писмима, да не дођеш у ред оних створења, која и непознавајући их, презирати морам.

У Земуну, 1. дан божића 1868.

Ст. Л. Милашиновић.

Изјава.

Свом је становништву наше вароши познато, да неки наши називи законобранитељи, на основу највише ц. вр. одлуке о устројству наших црквених општина свој рад одпочеше. - Но, јесу ли наши ти неки називи законобранитељи закон онако, као што треба појмили? Еда ли су добар темељ овој првој својој агради положили? Да ли су пред очима имали само благо цркве и школе, ове две највеће светиње народње? Или да нису неки од њих занешени к оној мети тежили? То су данас најважнија питања у нашој вароши, која још решена нису. Но последност нашим називима законобранитељима недопусти од свога рада одступити, него они сво до данас смело и неустрашимо напред корачају. Они одпочеше изборе, нехајући ни најмање што је скоро половина верни синова цркве православне од свога права искључена, али да ће ти синови, та браћа, прво терете, пак после тек права добити, то је известно! Та за име Бога господо чувари закона, зашто се неугладе на браћу Новосађан? Зашто не на Панчевце, где је дванут већи број Срба, него у нас? Зашто кроз тако дуго време рада вашег неупитасте бар духовну власт нашу, него остависте скоро половину ваше браће да се сами понаште себи право тражити? Пустите их као оно лику низ воду. Но на ово може ми ко само то рећи да свуда бива тако где је прелазно стање; но и на то сваком одговарам, да нигде овог потварања, ове грђе нема, но само у нашој вароши, и ако ико, то се заиста ја гнушавам ових гадних порока, који се наиме у вароши нашој од дужег времена као куга шире.

Ево ово ми повода даде да мојим многим познаницима и пријатељима до знања доставим да ја ни због чега другог недостојити се уврћен бити у листу бирача него ли с тога, што од последње године мога туторства (свето-богородичног храма) још један познатији рачун до данас расчишћен није, а тај се рачун у суми око 260 ф. а. в. састоји. Но запитаће ме ко зашто? Ево зашто: Ја сам за прве две године мог туторства најточније рачуне предао; а да је то истина, сведоче подписи покојног А. Карамате, А. Д. Јовановића и Ж. Василевића, које су они као одређени одборници рачуне прегледали и за најуредније нашли. А што последње године нисам доде рачуне положити хтео, док ме најпосле и сама политична власт напоменула није, то су ми заиста препоручили неколико општинара и више осталих суграђана, еда ли би тиме до оних свето-николајевској цркви општењених, а до данашњег дана још ненакнађених 523 ф. 25 нов. а. вр. дошли.*) С тога дакле сваком на знање стављам да овичену суму недугујем ја; јер са предавањем црквених рачуна предао сам и сав новац, који познатији беше; али се тек доцније показа дефицит, а и тај беше познатији и који би до данас заиста измирио, да није опште познати интригант, а мој лични непријатељ знао тако измајсторисати, да ме је са мојим наследитељем садашњим тутором г. Ђорђе Д. Јовановићем довео до таког неспоразумења, да до данас у свој ред овај рачун доведен није, дакле ово је главни узрок. Али шта је још важније, већином имао би подмирити овај рачун мој задруг тутор Ђ. Д., почем за сто и интересе дугује, а ја сам на његову молбу из моје доброту у протокол примања уврстио га да је платио, које још до данас учинио није. Тако дакле свако потварање које се у вароши нашој о мени проноси од себе одбијам и изјављујем на исекање више мојих пријатеља и познаника свима опадачима моје највеће презрење, а нашим неким називима законобранитељима просто то велим, да сам до данас заиста не само од народа пореске уживао, него ми је у руке поверено било више знатних пулларних имања и нек не мисле, да ми је

*) Боље би било, да се ти називи законобранитељи старали, да тај дефицит истражују. Тиме би сада оштећеној цркви већу помоћ чинили.

жао што у листу бирача име моје уврћено није, ма да моја фамилија од сто година овде постоји, и ма да сам ја између првих који највећи порез плаћају, а многи и многи знају колико сам ја на црквено-просветне ствари до данас прилагао.

Питаће ме моји поштовани суграђани, зашто нисам пре ту изјаву изнео на видик. Овима одговарам, да сам ја непријатељ свике распре, нити хоћу без нужде кога да вређам. Ја сам до данас сва грађанска одличја имао, а не тражим таква у будуће, јер су ми како стање здравља тако и године такве, које зактевају мира.

Напоследку само то још да приметим, да ти наши називи законобранитељи ми се свиде као ерски уставобранитељи 1842. године, који толику штету Србији принесоше.

Стеван Јокемовић.

Höfliches Ersuchen.

In Erfahrung gebracht und von mehreren Zeugen bestätigt erhalten, daß Herr Anton Lewy sich in öffentlichen Lokalen erlaubt hat, über meine Person verlegend sich auszulassen, als auch mir Äußerung über das Publikum, resp. die pl. t. Gäste in den Mund zu legen, die ich nie gethan, und die geeignet sind, meinem Rufe als Geschäftsmann zu schaden, ersuche ich genannten Herrn Anton Lewy höflich, sich derartiger Auslassungen in der Folge, zu enthalten, um nicht ihm und mir unliebsame Konflikte hervorzurufen.
Semlin, 16. Jänner 1869.

Leopold Hasmann.

Американских кожа добити се може у већој партији и особито доброг квантитета, 18 до 22 фунте тежине, по најумеренијој цени у трговини

А. Д. Јовановића
у Земуну.

КОНСТАНТИН ПЕТРОВИЋ из Горњег Карловца

препоручује свој најизвршнији француски зетин у великим флашама по ф. 1.80 флаша. Нада се, да сваки који једанпут узме да ће га и више пута узети, јер ће се осведочити о доброту истог зетина. Добити се може у Земуну код матере госпоње Стефаниде Петровић бабице, а у Београду на варош-капији у кући г. Петра Анастасијевића златовезца.

Књижевни оглас.

О трошку књижара Александра Вагнера у Вуковару изашла је књига под насловом:

НЕЧИСТА КУЋА.

Драма у пет радња. Превод с немачког од Алексе Поповића. Стоји на 50 новчића, и може се у свакој књижари по тој цени добити.

Руна на рукаву.

(По Чоке-у)

(Наставак.)

„А с чим ћете мене усрећити?“ запита је овај, увативши је за руку, погледајући је оштро у очи.

Она се насмеши: „Ваши! Е па господин Миливоје ако на моје цвеће прилежно успазите, донећу Вам једну нову кантицу!“ То рекавши одскакута стазицом. — Миливој је забленут стајао. То је толико као да ти је рекла: Ја те не љубим. Затим тако оде опрости се с Божићком, ал с њоме ништо, него оде у поље па није тео видети ни кад су отишле.

Он не осећаше мирно дивне природе и дивоту пролећа; све је пред њим ништаво и празно стајало. Дрва му изгледаху као парче зелена прутућа; славуји као врискајуће тигце, окићено језеро под мирисним брежуљком као ископана јаруга напуњена водом. На сав свет омрзне; јер у њему не виде никакве нове појаве, никакве свежине, но стајаше пред њим као остарела одећа. Сами песници нису кадри били да му уображење у дивотне висине подигну, као што би он пожелело; песници природе беху му досадни, а песници љубави изгледаху му као будале.

„Ах та ти си сам себи крив!“ уздисаше сиром. „Миливоје, Миливоје, та ти највећу руну на рукаву сад имадеш!“ — Сад је себе већ разумео.

Четир недеље протекоше као четир године, а Милева се с мајком опет поврати. Он се реши да је свим ладно предусретне и збиља се нека мирноћа у његово срце усели. Али то проклето девојче! — Баш као у пркос сад му дражеснија и руменија изгледаше, нег икада. Она се очевидно радоваше што је у Липовац дошла. Сад баци на Миливоја један поглед, из кој јој се душа смешила; она му журно пружи руку, па затим — баш у тај пар дође господин надзорник из куће пред кола — а она се баци том старом дрвенастом господину у загрљај.

Миливој се грозио на њи погледати. Њему нешто као жеравица кроз срце пројури: „Дакле она њега љуби!“ помисли и пре него што би требало оде у поље жвиждукајући неку песмицу.

Сад се кућевни мир са свим прекине. Харфе и гласовири умукосе. С Милевом је врло ретко говорио; све јој је врло укратко и она њему

одговарао. Чим би у собу ступио, таки би нестало несташлука, животи и ведрине с њеног лица; а кад би на поље изишао, увек би мирно и страшљиво за њим гледала.

Гласови о господару Марићу.

Једног дана — баш су још сви за ручком седели — ступи у собу неки човек, који од банкера Ковачића послат беше, носећи нека писма. Миливој их прочита па као крпа пребледи. Сви остали ћутали су; али се ни од једног није могло сакрити, како се Миливој на мах променуо.

Он оправи овога човека, оде у своју собу и затвори се. Никуд, ни на ручак није ишао. Госпођа Божићка мораде му сама јело доносити; он ју је зато лепо молио, с изговором да врло важна посла имаде. Ова је ћутећи изилазила напоље, али она га ништа питала није. Но опет му се из суза видети могло, да га је голема жалост обрвала.

Али он је ипак госпођу Божићку врло добро разумео. Зато ухвати ју за руку и рекне: „Сутра зором морам одавде одлазити, а ви ћете место мене другог судца добити. Ја сам вам врло обвезан на вашем пријатељству. Но вечерас можда ћу вам шта више казати.

„Шта!“ повиче госпођа Божићка поплашено. „Ви нас оставити намеравате? Али ваљда не за увек?“

„То је врло могуће!“

„Па за име божије — а зашто?“

„Вечерас ћете што више дознати.“

Ћутећи и плачући остави га госпођа Божићка, а Миливој је даље свој посао радио — он се са свим одважио био. У суседној варошици познавао је једног младог али врло даровитог адвоката, кога потврђењем господина Иванића на своје место намести, и коме је још напред писао шта му све у дужност спада; па чим се смркло спремао је себи најнужнију потребу, јер ништа у глави није имао до пута у — источну Инђију.

Оно му је писмо господин Ковачић од Марића послао, које је у Калкути у Бенгалској писао. У њему му је господар Марић јављао да је сва своја добра изгубио, која је поштено стекао; сад је у свему преварен и да је у тај пар у највећој оскудици; па да није у стању ни једног адвоката платити, који би процес истерао, а камо ли пристојно да живети може. Сад би се радо у Европу повратио, али нема трошка; радо би се и посла каквог латио,

али је већ стар и слаб, а енглески ни речице не разуме. Зато је умолио г. Ковачића, да Миливоју, кога је он одранио и васпитао, цело његово стање открије и да сад још само од њега помоћи изгледа. Још је умолио господина Ковачића да запита Миливоја да ли би он тео Марићу ићи, процеса се његовог латити и да својим рукама и мудрошћу избави сиротог човека. Па ако би се Миливој тог посла латити хтео, да га са пуним трошком потпомогне и да из његове касе 200 форината узети може.

„Ако Миливој,“ тако се свршаваше писмо, „не би могао доћи, мени помоћи и издржавати ме, или ако не би знали где је, да ли је још жив, то Вас молим, смилујте се бар на наше старо пријатељство, па ми пошаљите коју крајцару. Ја и онако још за неколико година мога живота не потребујем много.“

На ово писмо, домете господин Ковачић још ово неколико речи:

„Немојте, се врли мој Миливоје, о судби доброг Марића бринуте; јер ја ћу бар из старог пријатељства, што за њега гледати. Да Ви из Липовца изаћи и у источну Инђију ићи не можете, ради једног човека, који тешко да још и живи; па тамо узалуд процес водите и њега столарским занатом зарађивате, то се по себи разуме. Ја сам не знам, како је тај добри човек у таку несрећу пао? Њему је већ 72 године, али може лако бити да је и од једа због хрђавих планова тако се порушио. Али покрај свег тога Ви сте по уговору господина Иванића врло обвезани. Он је у Регенсбургу, где ће се 23. дана удућег месеца задржавати, па одавде у Париз ићи. Ви дакле о тој ствари с њиме решити морате; јер само он имаде право отпустити Вас. — Зато ако за добро налазите, да господару Марићу нешто новаца пошаљемо, то сам готов, да му у сигурним векселама управо у Калкуту пошаљем. У том случају молио би Вас да ми што пре јавите, колико да му пошаљем, јер времена не смемо губити. А ја ћу господару Марићу јавити да не знам за Вас ништа ни где сте ни како сте, па са тим ћу Вас са свим извинити.“

„Господин Ковачићу!“ повиче Миливој дрктућим ушима, кад је писмо прочитао. „Господин Ковачићу, Ви сте један угуреуз, један непоштен човек. — Та ја сам Марићев син и велики дужник; јер он ме је само и нико други човеком учинио. Зато Миливоје, ти мораш

у источну Инђију, да своје оцу помогнеш!“

За пут је већ све спремно било.

Б о р б а.

Што се главних ствари тицало, препоручио је све надзорнику да се не би после његовог одласка занемарило; и то му је још рекао да нише у Регенсбург, па да господицу Иванићу за одлазак његов јави и у место њега замоли, да новог препорученог судца потврди.

Госпоја Божићка је сва уплакана била; а Милева сеђаше као нема и окамењена у једном углу, кад Миливој у собу уђе.

„Ви се баш не жалите? запитала госпођа Божићка.

„Цела истина! Ја морам одлазити — па можда за навек. Ја идем у Инђију.“

„У источну Инђију?“ врисну госпођа Божићка, а Милева у том тренутку као самртник пребледи. Рукe јој као лед оладне, и клону с плетивом у крилу.“

Миливој помишљајући на голему несрећу свог поочима није ни погледао на сирото девојче; није ни опазео, како је седела на столици као бели крин кад га вијор пребије; без суза, непомична, нема, само тек што га с тужним погледом сматраше. Он преповеди јадно стање Марићево, сву његову несрећу; затим срамно световање г. Ковачића и шта је он дужан Марићу учинити.

„Не! та ја би био најгори безбожник, кад би овде остао, ма ме туна свака срећа у изобиљу очекивала, а на мору највеће патње и сама смрт, опет ту остати не могу!“

„О човече!“ рекне на то надзорник; „та знате ли шта сте наумили?“

„О!“ привати госпођа Божићка јецајући: „Ви врло племенито мислите, али само нагло извршувате. Стрпите се само за неки дан — бољи савети сваки дан стижу. Та то је страшно а и опасно!“ — Па затим погледи на своју побледену Милеву.

Ова стане као самртник пред своју плачућу мајку па сасвим гласно рече, као да се из петине жила мучила да што проговори: „Мајко, мила моја мајко, немојте га још већма жалостити. Он мора ићи, та, он мора ићи! Он не сме овде остати.“ — Затим клоне бледа и невољна, као да у њој душе више не беше.

Госпођа Божићка врисну. Миливој потрчи Милеви, а надзорник повиче неколко девојака у помоћ.

Милеву однесоме у њену собу. Ту јој таки мирисава средства под нос метаху, оцатом је прскаху — и четврт сата прође док је опет себи дошла. Затим отвори очи и тихо рекне: „А шта сте то самном чинили. Та мене је добро било. О сад знам како је то слатко умрети.“

Госпођа Божићка уклони Миливоја. Жалосна Милева тек што се мало разабрала, свуда га је очима тражила. Али он стајаше у врту загривши дрктућим рукама једну младу воћкицу, јер ноге под њим дрктаху — „Ходите,“ викне га госпођа Божићка. „Хвала Богу боље јој је и већ пита за вас.“

Једва се довуче до њене собе. Она сеђаше у наслоњачи. Он узме столицу и посади се до ње, не проговори ни речи, само јој сматраше бледо лице, које се мало заруменило кад у собу уђе.

„Ја сам вас поплашила“, проговори она смешећи се, „а то ми је врло жао. Али ја нисам могла шта силом. Но мени је врло добро било.“

„А сад?“ дркћући запитала Миливој.

„И сад. — Ја вас само гледати желим, док Вас још гледати смем. Али обећајте ми да вас таког никад више видети нећу. — Мајко, додај ми чашу овог старог вина, и господицу Миливоју једну. Њему канда није добро. Он је данас врло много поднети морао. Треба мало да се окрепи. Дух његов је јачи од тела.“

Мати изађе.

Миливој је укочен седео пред Милевом — и све му се као сан причињавало. Таково учашће од овог девојчета није очекивао и ни помислити није могао да у њој тако дубоко осећања леже.

„Зар вама може жао бити, шта ја Липовац остављам?“ упита ју Миливој.

„То не,“ одговори му она. „То је врло добро што идете. Та ви не смете и не можете друкчије чинити. Бог ће вас чувати да вас никакво зло снаћи не сме; јер ви једну од најсветијих дужности испуњавате.“

„Али, Милево, то с тешким срцем чиним. Ово место што остављам, верујте ми, да ме је врло жао.“

„Па Ви ћете се од њега лако одучити, тако као што сте се на њ и научили. Немојте за то очајавати. Помисао на вашег несретног оца, од сад вам мора увек пред очима стајати, а и требало би да је тако.“

„Хоћете л' се кадгод сетити мене.“
„Хоћу, и то с вечитом благодарношћу.“

„С благодарношћу, Милева?“

„Ја знам с чиме вам дугујем, но не захтевајте да вам то кажем. — Али не, ја баш хоћу да вам поверим. Ваше понашање учинило је да сам бољом постала но до селе што бејаш. Нека вас ове речи целим путем прате. На овом свету тешко да ћемо се састати. Зато сад при овом последњем растанку морам с свим искрено говорити.“

„Ви сте ме збунили. Тако дивно говорити, још вас никад не чух. Јесте ли кад помислили, како сам вас обожавао. Знате ли шта с тим све губим, што ме судба с вама раставља.“

Она окрене главу од њега, док јој он ово говораше. У тај пар уђе госпођа Божићка с вином и чашама у собу. Милева се наново разведри. Она је пила а Миловој мораде две чаше испити. Затим рекне: „Мајко, ја знам да се нећете срдити; зато ми испуните једну молбу. Пољубите господина Миливоја уместо мене, али да и ја видим.“

Госпа Божићка порумени: „Чудновато дете,“ проговори ова, „шта ми сад опет предлаже.“

Миливој јој загрли и пољуби мајку: „Ви сте ми толико драги, да вас из поштовања пољубити морам.“ Сад се окрене и Милеви с речима: „А хоће ли Милева — — —“

Он јој се преближи. Ватрени жар јурне јој на образе. Она покрије лице рукама и повиче: „Никада!“ — Затим се окрене мајци с речима: „Мени је зло! Ја морам мало почијнути; само да спавати могу, ох за дуго, врло дуго да спавати могу. Ја сам Вам мајко болнија, нег што помислити можете.“ — Сад се окрене Миливоју: „Ја Вам срдечно желим сретно путовање, драги господине. Лаку ноћ! пишите кадгод из даљине мојој мајци — али пре нег што ћете из Европе изаћи, пишите јој бар једанпут. Сутра чим одете, мени ће лакше бити. То будете уверени. Ја сад само покоја требам. Али немојте се бринути ја ћу сасвим оздравити. Сад здраво и сретно!“

Сад му пружи руку. Он ју притиште и изљуби је небројено пута; а срце му страшно тишташе. Госпођа Божићка из свег срца плакаше. Милева истргне нагло руку, покрије очи и повиче: „Ја Вас преклињем, оставите ме.“

Он се уклони.

(Наставиће се.)

Мисли о „мислима г. Ореља“ о избору за црквену општину.

У нашој примедби уз чланак г. Ореља у последњем броју нашега листа навели смо укратко узрок, зашто не могосмо одмах уврстити речени чланак у лист. Но нужно је, да се која прозбори и о самом чланку и о писму, које је нам г. Орељ поздније писао. Сам чланак пропратиће врстан наш један пријатељ, а о писму нека је нама самима дозвољено коју прозборити. Дужни смо то чинити, јер видимо да г. Орељ код толиких изјава од наше стране још не познаје станиште, које „Гласник“ у дневним питањима заузима.

Обична је појава, да листови извесну странку служе. То су такви листови, који су покренути и издржавани од странака. О нашем листу то се не може казати, јер сами смо га покренули и у живот увели, сами сваку ризику на се узели. Ми смо листу онакви програм дали какви нам се свидео да је по наше околности најбољи и који потпуно одговара нашој тежњи. С тога морамо да протестујемо против изреке г. Ореља, да је некаква странка узрок, што његов чланак одмах не беше штампан у листу.

Наш је лист независан у сваком обзиру. Што се пак наше мњење са мњењем једне странке слаже, то нисмо ми криви, а зашто се слаже, то ће г. Орељ и сам разбрати моћи. Треба само испитати прошлост људи, који на челу једне и друге странке стоје, па није тешко погодити, којој ће странки један јаван лист, који је истинском напретку својих суграђана посвећен, своју симпатију поклонити. Ако г. Орељ по савести распита, од које странке добре се по нашу варош надати имамо, то ће нам допустити, да кад би се већ једне странке држати морали, ми би се само оне држати могли, које он приписује упливу, што његов чланак није одмах штампан у „Гласнику.“

Г. Орељ ће још и допустити, да на нас закључци православне општине не могу бити од личног интереса у обзиру на право бирања. Ми нити имамо право избора нити бирања, с тога можемо непристрасно о тој ствари говорити, која је опет повода дала, да нам се немир у вароши чини.

Познато је, да су у Земуну до пре две године две православне оп-

штине постојале, које су са црквеним и фондским пословима самостално управљале. Нећемо да распитивамо, којим поводом ове се општине укинуше, знамо само да морадоше престати, и ако су сви црквени општинари против тога протестовали, што се тај деведесет година постојавши завод укида. То беше ударац нанешен општинској самосталности уопште и сваки свестан грађанин је желио, да се та самосталност поврати, и мислимо, да ни г. Орељу није не повољно, ако се ова жеља оживотвори.

Његово ц. и кр. величанство благоизволело закључења карловачког конгреса по предлогу министарства с неким изменама потврдити и иста и на границу распростраити. Нећемо тајити, да тај закон, који нам дође да се по њему организујемо, много недостатака има, али има у њему нешто и доброга, које по нашем мњењу све недостатке надмаша, а понајславније је, што тај закон самосталност православних црквених општина произвести може. Жеља наша је дакле била та, да се тај закон што пре у живот уведе, па онда да се на томе ради, да се недостатци уклоне, који би се двоили трогодишњим упражњавањем показали. Изгледу су, да ће се народни конгрес сазвати, до ког је, да уклони недостатке.

Тако мислимо о тој ствари, а држимо да нисмо рђаво радили по наше суграђане православне вере, што нисмо похитили да изнесемо речени чланак г. Ореља на видик, но који ипак штампасмо с тога што поштујемо и мњење и у других и ако се с њима не слажемо. Ми смо у нашем листу поглавито с тога завели „општу рубрику“, да под тим насловом печатамо све оно, с чиме се не слажемо или у обзиру на садржину или на форму или ако су лични предмети. То смо радили с тога, што овде један лист само излази, па не хтедосмо да закратимо онима прилику јавног говора, који с нами нису једног мишлења. Изузетак је, што под општом рубриком не печатамо чланак г. Ореља.

Морамо још и то да наведемо, да услед нашег схваћања новог црквеног закона конзеквенција од наше стране зактева, да не стављамо препреке, које би што ранијем оживотворењу реченог закона на пут стати могле. За такову препреку могао би се сматрати и чланак г. Ореља, да смо га безусловно и као

чисто објективно посматрање тако рекућ у очи избора уврстили у лист. Ми држимо ако би и било тумачењем закона одборовим повређено право појединих лица, ипак се не сме избор заотезати; јер право општине нами се веће чини да је, него оно појединих људи. Нама је било до слоге бар међу бољим стихијама ове вароши, а чланак онако објективно побијајући тумачење општине, и као што је речено у очи избора, могао би људе до сумње о законитости одбороваг поступка довести и раздор сејати. Но почем је г. Орељ поље објективности својим писмом оставио и партајичко станиште заузео, и ако то одриче, то не имадосмо узрока, да не печатамо речени чланак, јер је своју силу тиме изгубио, коју би могао имати.

Ово је нужно било, судимо, да додамо оним речима с којима смо писмо г. Ореља у прошлости листу пропратили, спомињајући укратко оскудицу у простору, која беше један узрок, што не уврстисмо речени чланак у лист. Сад уступимо место врсноме пријатељу нашем, да и он коју прозбори о реченом чланку.

(Наставиће се.)

КОРЕСПОНДЕНЦИЈА.

Г. Ђорђу Лазаревићу у Београду. Речена је претплата положена на име г. Ђорђа С. Новаквића, под којим се адресом лист редовно шаље у Зајчар.

Г. двору управитељу у Београду. Ви као да сте се угледали у нашег предходника што се плаћања рачуна тиче, јер на више ономена од наше стране не удостојисте нас ни одговора. Та ваљда ви нећете зактевати од нас, да тамо безплатежно дамо лист, одкуд српска књижевност треба да је потпомагама. Немојте писмичарством компромитовати звање ваше.

Г. Т. П. у Н. Као да сте заборавили на нас, а ми смо ради, да закључимо рачуне од лањске године.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Претплата на „Зем. Гласник“ од 1. Јануара 1869. стане
до конца Марта на ф. 1.25
” ” Јуна ” ” 2.50
” ” Децембра ” 5.--
за Србију тромесечна је цена 15 гр.

Учтиво молимо оне, који нам за лањску годину дугују, да што пре своју обвезаност испуне. Од нове године никоме не дамо лист на вересију.